

	CT klaffeutredning
Kategori: Kliniske støttefunksjoner/Radiologi og nukleærmedisin	Gyldig fra / til: 14.07.2025 / 14.07.2028
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Fellesdokumenter/Kliniske støttefunksjoner	Versjon: 1.00
Godkjenner: Haldorsen, Ingfrid Helene Salvesen	Prosedyre
Dok. ansvarlig: Mowinckel-Nilsen, Mia Louise	Dok.id: D82123

Indikasjoner

- Alvorlig aortastenose.
- Alvorlig aortainsuffisiens.
- Alvorlig kombinert aorta stenose- og insuffisiens.
- Alvorlig klaffepatologi – der det er aktuelt med operasjon/ plastikk/ perkutanintervensjon.
- Mitralstenose/-insuffisiens.
- Tricuspidalstenose/-insuffisiens.
- Pulmonalklaffstenose/-insuffisiens.

Generelt

Parameter	Teknikk	Kommentar
Pasientforberedelse	Perifert venekateter (PVK).	18G i albuevene.
Posisjonering	Feet first, supine.	Armene over hodet.
Scanretning	Valgfri.	
Opptaksområde	Over 65 år: Skallebasis - trochanter minor. Under 65 år: Jugularis - Th12/L1	3 skann: 1. Kalsiumskår/ serie uten kontrast over hjertet. 2. Hjertet. 3. Aorta fra skallebasis gjennom bekkenet. 1. Kalsiumskår/ serie uten kontrast over hjertet. 2. Hjertet. 3. Aorta fra subclavia gjennom thorakalaorta.
Respirasjon	Inspirasjonshold.	Kalsiumskår og hjerteklaff tas med inspirasjonshold. Totalaorta kan tas uten.

Opptaksparametre

Parameter	Teknikk	Kommentar									
Rørspenning CTDIvol DLP	Faggruppen konstaterer at det er stor variasjon i maskinparken i regionen. Selv en veiledende protokoll vil ikke kunne dekke alle de vesentlige punktene for hver type maskin. Faggruppen anbefaler derfor følgende: - Opptaksparametrene må velges utfra hver enkelt maskin lokalt. Tabellen under brukes som veiledning for valg av dosenivå. - ALARA- prinsippet må brukes for å minimere stålingen. Det vises til oppdaterte nasjonale referanseverdier for CT på nettsidene til DSA [1, 2]. <table><tr><th>Parameter</th><th>Veiledende verdi</th><th>Kommentar</th></tr><tr><td>Rørspenning (kV)</td><td></td><td>kV-modulering.</td></tr><tr><td>CTDIvol (mGy)</td><td>25. persentil – median – 75. persentil X - X - X (<i>kommer</i>)</td><td>Verdier basert på dosestatistikk for Helse Vest. Regionale referanseverdier i Helse Vest.</td></tr></table> Anbefalinger for støyindeks [4].		Parameter	Veiledende verdi	Kommentar	Rørspenning (kV)		kV-modulering.	CTDIvol (mGy)	25. persentil – median – 75. persentil X - X - X (<i>kommer</i>)	Verdier basert på dosestatistikk for Helse Vest. Regionale referanseverdier i Helse Vest.
Parameter	Veiledende verdi	Kommentar									
Rørspenning (kV)		kV-modulering.									
CTDIvol (mGy)	25. persentil – median – 75. persentil X - X - X (<i>kommer</i>)	Verdier basert på dosestatistikk for Helse Vest. Regionale referanseverdier i Helse Vest.									
Fase	15-80 %.	Klaffeopptak bør starte på 15 %. Ved inklusjon av diastole, kan ofte også koronarkar fremstilles.									
EKG-gating	Ja.										

Kontrastmiddel

Parameter	Teknikk	Kommentar
Volum (ml)	10-20 ml (ved bruk av testbolus). 70-140 ml (CTA).	Ulik maskinpark og ulik opptaksteknikk fører til variasjon i kontrastvolum. Evt. vektbasert.
Injeksjonshastighet (flow) (ml/sek) tid (sek)	F. eks. 5 ml/s. (4 ml/s ved BMI under 22).	Avhenger av metode. Flow (og kontrastmengde) kan nedjusteres ved BMI under 22.
Forsinkelse før eksponering (delay)	Avhengig av teknikk (testbolus eller bolustracking).	

Rekonstruksjon og reformatering

Parameter	Teknikk	Kommentar
Rekonstruksjon • Plan • Snittykkelse (mm) • Snittavstand (mm) • Algoritmer (kernel, filter)	1. Kalsiumskår Transversal. 3 mm Minimum kant i kant. Bløtvevsalgoritme. 2. Hjerteklaff Transversal. ≤ 1 mm. Overlapp der dette er mulig. Bløtvevsalgoritme. 1. Transversal. Beste systoliske fase. ≤ 1 mm. Overlapp. Bløtvevsalgoritme. 2. Transversal. Beste diastoliske fase. ≤ 1 mm. Overlapp. Bløtvevsalgoritme. 3. Transversal. Multifase. ≤ 1 mm.	Tomserie over hjertet uten kontrast. Bruk iterativ eller KI rekonstruksjon hvis hensiktsmessig. Klaffeopptaket starter i aorta ascendens, i høyde over koronarkar, til under apex av hjertet. Opptak er EKG-gated.

Overlapp.
Bløtvevsalgoritme.

3. Totalaorta

Transversal.

≤ 1 mm.

Overlapp der dette er mulig.

Bløtvevsalgoritme.

1. Transversal.

≤ 1 mm.

Minimum kant i kant.

Bløtvevsalgoritme.

2. Transversal over lunge.

≤ 1 mm.

Minimum kant i kant.

Lungealgoritme.

MPR:

Transversal, coronal og
sagittal.

≤ 3 mm.

1 mm.

Bløtvevsalgoritme.

Over 65 år:

Aortaopptaket inkluderer halskar og bekkenarterier, fra skallebasis til trochanter. Trenger ikke være EKG-gated, og har valgfri inspirasjonshold.

Under 65 år:

Aortaopptaket inkluderer kun thorakalaorta.

Når maskinparken krever det, for eksempel ved bruk av spektral- eller fotontellende CT, kan bildene rekonstrueres på en måte som gir optimal bildekvalitet.

Beskrivelse

Hva må være med

Teknisk info:

- Hvilken CT-protokoll som er brukt.
- Hvilket område som er undersøkt.
- Om det er gitt kontrast eller ikke.

Diagnostisk info:

Avtales med invasive kardiologer lokalt. Eksempel fra HUS:

- Koronararterier – Kalsiumskår.
- Åpne stenter? okklusjon, stenoser og veggforandringer. Hø eller ve dominans? Åpne graft inkl IMA, krysser IMA midtlinjen?
- Aortaklaffen: Kalsiumskår av klaffen - bi / tricuspid, annulus, areal, perimeter, diameter, kalkstolpe? Max diameter aortarot, diameter i ST-overgang, høyde på avgang av ve og hø koronararterie. (Beskrives ikke der hovedfokus er annen klaffesykdom).
- Aorta: ascending diameter max. Kvantitering av kalk, ringkalk? veggfaste tromber? Minste lumen / diameter i aorta.
- Lyskertaerier: minste lumen / diameter, kalk? Sign. Stenoser?
- Halskar: okkluderte kar? Sign. Stenoser? Veggforandringer?

TAVI

Medikamenter gitt under undersøkelsen

Bakgrunn**Aorta****Aortaklaff**

Annulus aorta

Sinus - diameter

Sinotubulær overgang

Annulus -LCA/RCA

Aorta ascendens (45 mm)

Tilgangsarterier

Subclavia sinistra

Iliaca-femoralis dextra

Iliaca-femoralis sinistra

Venstre ventrikkel**Calcium score****Aortaklaff****Koronararterier****RCA**

Venstre hovedstamme

LAD

CX

Andre funn:**Konklusjon**

NCRP koding

Hovedkode:

- SFY0AD – CT Hjerte
- og
- *Over 65 år*: SST0AP – CTANG angiografi av hals, toraks, abdomen og bekken
  - *Under 65 år*: SFC0AP – CTANG angiografi av torakalaorta

Tilleggskode:

- ZTX0EA – Intravenøs kontrast
- ZTX0JA – EKG-styrt prosedyre

Referanser

- [1] Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet, 07.11.2024. *Stråledoser ved røntgenundersøkelser - nasjonale referanseverdier*. <https://dsa.no/medisinsk-stralebruk/straledoser-ved-rontgenundersokelser-nasjonale-referanseverdier#> (26.03.2025)
- [2] Reviderte og nye nasjonale referanseverdier for røntgendiagnostikk og intervensjon per 2018
[StrålevernInfo_03-2018Referansedoser.pdf \(dsa.no\)](#)
- [3] Francone M, Budde RPJ, et al. *CT and MR imaging prior to transcatheter aortic valve implantation: standardisation of scanning protocols, measurements and reporting-a consensus document by the European Society of Cardiovascular Radiology (ESCR)*. Eur Radiol. 2020 May;30(5):2627-2650. DOI: 10.1007/s00330-019-06357-8. Epub 2019 Sep 5. Erratum in: Eur Radiol. 2020 Jul;30(7):4143-4144. doi: 10.1007/s00330-020-06741-9. PMID: 31489471; PMCID: PMC7160220.
[CT and MR imaging prior to transcatheter aortic valve implantation: standardisation of scanning protocols, measurements and reporting-a consensus document by the European Society of Cardiovascular Radiology \(ESCR\) - PubMed](#)
- [4] American Association of Physicists in Medicine – The alliance for quality computed tomography – Adult protocols – “Routine Adult Abdomen/Pelvis CT”
<http://aapm.org/pubs/CTProtocols/?tab=5#CTabbedPanels>